

Īpaši
aizsargājama
dabas
teritorija

Durbes ezera pļavas

Lake Durbe Meadows

DABAS LIEGUMS / NATURE RESERVE

Skats uz Durbes ezera pļavām no Rāvas puses.
View of Lake Durbe from Rāva.

Melnie zirini pamatā barojas ar kukaiņiem, veikti plivinoties virs ūdens virsmas. Līdz 25 pāriem šo putnu ligzdo Durbes ezera aizaugusā dala. To līgždas atrodas uz biezākiem ūdensaugiem vai dažādiem peldošiem priekšmetiem.

Black Terns *Chlidonias niger* usually feed on insects caught while fluttering above water. Up to 25 pairs of these birds nest in the overgrown part of Lake Durbe. Their nests are found on either patches of thick aquatic vegetation or various floating items.

Dabas lieguma atrašanās vieta un teritorijas karte
Location of the Nature Reserve and Map of the Site

Dabas liegums "Durbes ezera pļavas"

Izveidots 2004. gadā, Platība – 596 ha
Natura 2000 teritorija, putniem starptautiski nozīmīga vieta

Galvenās dabas vērtības:

- palieņu pļavas Durbes ezera un Lānupes krastos, kas ir piemērota dzīvotnei vai atpūtas un barošanās vieta migrācijas laikā dažādu sugu putniem;
- 4 īpaši aizsargājami biotopi;
- ap 300 augu sugu, no tām 4 aizsargājamas;
- ap 120 putnu sugu, no tām 36 retas un aizsargājamas;
- liela tauriņu daudzveidība, pavism te konstatētas 448 sugas, arī 11 spāru sugas u.c.

Dabas liegums izveidots, lai saglabātu izcilu savvalas putnu ligzdošanas un pulcēšanās teritoriju, kurā pārstāvētas Latvija un Eiropā retas dabisko, mazpārveidoto un applūstošo pļavu platības. Lānupes paliene ir nozīmīga migrējošo ūdensputnu (īpaši zosu) atpūtas vieta pavisam migrācijas laikā. Administratīvās dabas liegumās ietilpst Liepājas rajona Durbes novads, Dunalkas un Vecpils pagastā. Citas tuvākās aizsargājamo pļavu teritorijas un putniem nozīmīgas vietas ir dabas liegumi "Liepājas ezers", dabas parks "Pape" un dabas liegums "Tāšu ezers" Medzes apkārnē.

Lake Durbe Meadows Nature Reserve

Year of Establishment – 2004, Area – 596 ha
Natura 2000 site, internationally important bird area

Key Nature Values:

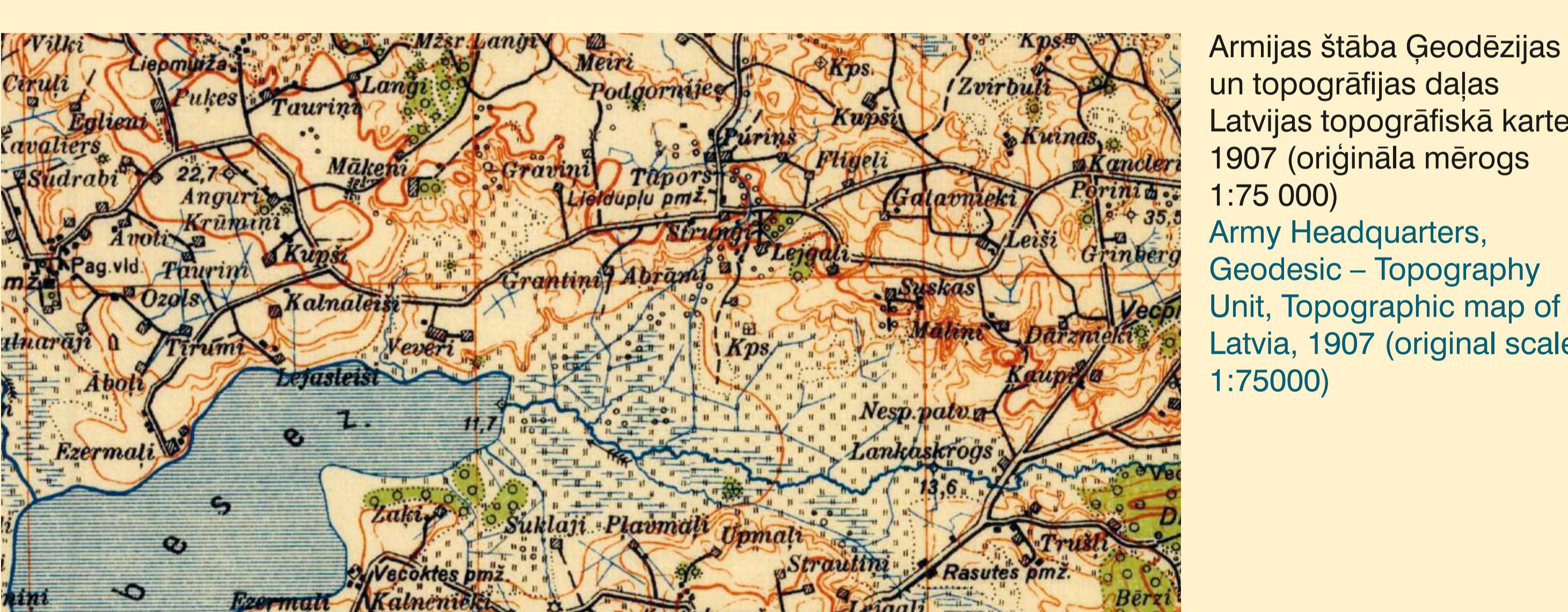
- Floodplain meadows on the banks of Lake Durbe and the Lānupe River used by various bird species as habitats and staging or feeding grounds;
- 4 specially protected habitats;
- Around 300 plant species, 4 of those protected;
- Around 120 bird species, 36 of those rare and protected;
- Diverse butterfly fauna with 448 species registered; 11 species of dragonflies, etc.

The Nature Reserve was established to conserve the outstanding nesting and staging site of wild birds. The reserve encompasses natural, flooding meadows rare in Latvia and Europe. The Lānupe floodplain is an important staging site for water birds (especially geese) during their spring migration. The nature reserve lies within Durbe, Dunalka and Vecpils municipalities of the Liepāja district. Other protected meadows and important bird sites in the vicinity are the Lake Liepāja Nature Reserve, the Pape Nature Park, and the Tāšu Lake Nature Reserve near Medze.

Liepājas reģiona tūrisma informācijas birojs
Liepāja Regional Tourism Information Bureau
Rozu laukums 5/6, Liepāja
Tālr. / phone: +371 63480808
www.liepaja.lv

Durbes tūrisma informācijas centrs
Durbe Tourism Information Center
Skolas iela 14, Durbe
Tālr. / phone: +371 27061770
www.durbe.lv

Dabas lieguma "Durbes ezera pļavas" teritorija pirms simts gadiem. Durbes upes regulēšana un Durbes ezera līmena pazemināšanas vēl nav notikusi. Nelielā apjomā meliorētas Lānupes un Kiepas pļavas.

Site of the Lake Durbe Meadows Nature Reserve a hundred years ago. Straightening of the Durbe River and drainage of Lake Durbe not yet carried out. Lānupe and Kiepa meadows have undergone light drainage work.

Dabas daudzveidība

Galvenās dabas vērtības liegumā ir palieņu pļavas Durbes ezera un Lānupes krastos, kas dažādu sugu putniem ir piemērota dzīvesvieta vai atpūtas un barošanās vieta migrācijas laikā. Lai nepielaužtu plavu aizaugšanu, tās ir regulāri jāplauj vai jānogoma. Periodiski plavu pārlūšana veicina teritorijas pievilkību pavisamās migrācijas ūdensputnu un bridējputu bariem, tāpēc ir būtiski to saglabāt. Lai palielinātu teritorijas dabas daudzveidību, nepieciešams daļēji aizdambēt esošās meliorācijas sistēmas un atjaunot upes likumus Lānupes lejtecē.

Nature Diversity

Many bird species use floodplains of Lake Durbe and the Lānupe River as their habitat or as a staging and feeding site during spring migration. Regular mowing or grazing is needed to prevent meadow overgrowing. Spring flooding of the area attracts large numbers of water birds and waders, hence it is important to maintain this natural process. Partial closure of the existing drainage system along with restoration of meanders on the lower reaches of Lānupe would be necessary to increase biological diversity of the site.

Kāpēc gārnis tup uz vienas kājas

Nelielā senu ozolu audzē atrodas zivju gārnu kolonija. Zivju gārnis ilgi un pacietīgi var stāvēt ūdenī, lai sagaidītu, kamēr medījums pats piepeld klāt. Vai zinājī, kāpēc seklā ūdenī bieži var manīt zivju gārni, snaužam uz vienas kājas? Ūdenī putns ir labāk pasargāts, sa-vukārt, ievēlot kotrā kāju stārp vēdera spalvām, labāk saglabājas siltums. Kāju locitavas spēj nobloķēties tā, ka putns nezaudē līdzsvaru.

Why does Grey Heron Rest on One Leg

There is a colony of breeding Grey Herons *Ardea cinerea* in oak woodland near the Lānupe River. Grey Heron waits patiently and stock-still for its prey to come. Do you know why the Grey Heron stands on one leg when resting in shallow waters? Water offers safer environment, and one leg tucked away in the warmth of belly feathers allows to conserve heat. The bird's leg joints can be "locked" so it does not lose balance while resting on one leg.

Ciešā sadarbība

Krāsu zeltlapae ir vidēja garuma usnē līdzīgs augs ar purpursarkanu ziedu. Tās stumbri ir svītroti rievains, bez dzelopjiem. Krāsu zeltlapae ir rets augs, kas raksturīgs mitrām vietas. Tā robainās lapas senie dziednieki lietoja ievainojumu ārstēšanai. Latīniskā nosaukuma otrā daļa – *tinctoria* – pierāda to, ka augs izmants krāsu iegūšanai (kas pārmantots arī latviskajā nosaukumā).

Ar krāsu zeltlapai cieši saistīta kāda tauriņu suga, un tā ir zeltlapes plakankode, kurai zeltlapae ir vienīgais barības augs. Šī kodes suga ir Eiropas retums (bez Latvijas tā ir austrātā vēl kā trijās Eiropas valstis) un to nav izdevies fotografiēt, tāpēc attēlā redzama ļoti līdzīgā kodes suga *Agonopterix kaekeritziana*.

Close cooperation

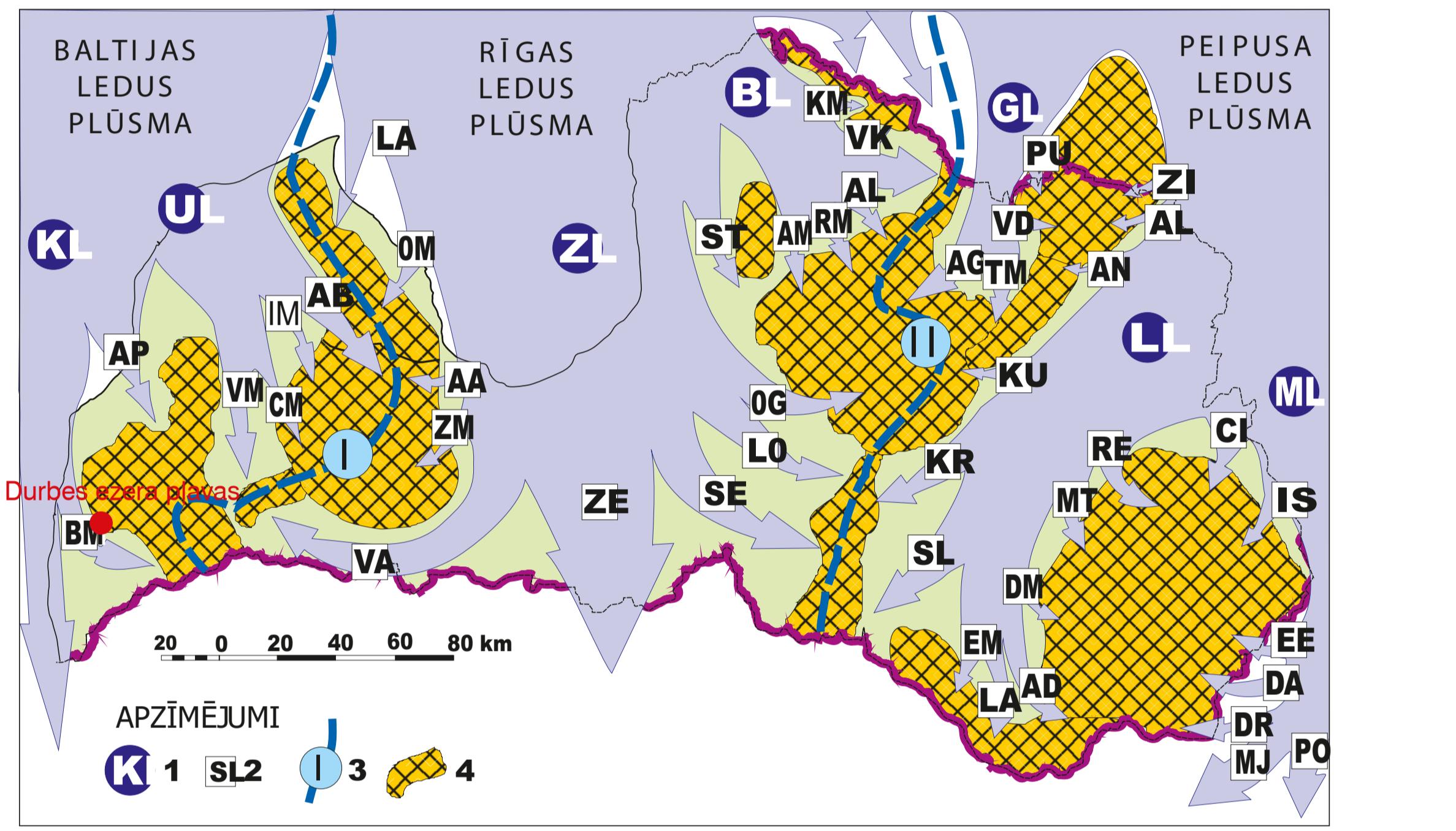
Saw-wort *Serratula tinctoria* is an attractive, medium, thistle-like plant with wiry grooved stems, no spines and loosely branched purple flowers. This rare plant is typically found in damp places. The toothed leaves suggested to early herbalists a divine message that the plant was useful for healing wounds. The second part of the Latin name is a clue to the fact that it was commonly employed in dyeing.

A close cooperation is observed between the plant and a certain butterfly species – Saw-wort is the only food source for the moth *Agonopterix bipunctosa*. The moth is rare in Europe; it is found in only three other European countries. It is not yet photographed; hence the picture below features the very similar species *Agonopterix kaekeritziana*.

Durbes ezers pēdējās desmitgadē ir sācis pastiprināti aizaugt. Galvenais iemesls tam ir ezera ūdeņu piesārnojums ar noteikumēniem un lauksaimniecības kājiem. Ezera pasargāšana no pastiprinātās eutrofifikācijas un atkritša ir uzdevums, kā paveikšanai vajadzīgs pašvaldību un iedzīvotāju atbalsts, jo liešķa durbs ezera un tā sareces baseina atrodas ārpus lieguma teritorijas.

The last decades have witnessed an increasing overgrowth of Lake Durbe. Key reason behind this is pollution from wastewater and fertilizers used in agriculture. The largest area of Lake Durbe is situated outside the reserve, hence prevention of further eutrophication would require both municipality and public support.

Kā radās Durbes ezers

Ap tuvu pirms 18 500 gadu šeit bija ļoti kļusa un auksta vieta. Laiks bija gluži kā sastindzis absolūtā kļusumā. Tas, ko mēs redzam kā Durbes ezera apkārtēnes ainavu, bija zem biezums ledus kārtas, kuras biezums Botnijas liča ziemeļu galā sasniedza pat 2500 m, bet šajā vietā ap 1000 m.

Durbes ezers atrodas Vārtājas vilpītā līdzenuma ziemeļaustrumu malā. Savu pašreizējo izskatu līdzenums lieļā mērā ieguvējis Vislas apļeidojuma laikā (Zeifs un Markots, 2002). Bārta ledus mēlei, tās mālās izgulsnējās ledēja sanēs. Ledājam atkāpjoties, ledājušanas ūdenī nooplūda pa ieļejevielu pazemīnājumiem, ko tālāk uz austrumiem nosprostoja reljefa pacēlumi. Tādējādi lielākais Rietumkuras augstienees – Durbes ezers radās kā senlejas sprostezers ar pašreizējo platību 670 ha un lielāko dziļumu 2,3 m. Savukārt Durbes upe joprojām tek senlejē, kur savukārt mutulojōše ledājumi noteicēja uz Baltijas ledus ezera (Durbes-Vārtājas senleja ar izteiktajām terasēm ir plašakais Rietumkuras augstienees ieļejevielu pazemīnājums ar platumu 1,5–2 km un 25–35 m dziļumu). Kā liecina radioaktīvā ogļekļa datējums, ledājs šajā teritorijā bija izzudis jau pirms vairāk nekā 12100 gadiem.

How Was the Lake Formed

Some 18 500 years ago this was a very quiet and a cold place. Time seemed to have stopped and the stillness was absolute. What would eventually become Lake Durbe at the time, lay dormant underneath a huge ice sheet which in its central part in northern part of the Botnian Bay was up to 2,5 kilometres thick.

Lake Durbe is situated in the north-eastern part of the Vārtāja undulated plain. The present-day topography of landscape here has largely been formed as a result of Pleistocene glaciations, particularly of the last Weichselian event. First, glacial deposits were laid down beneath the advancing ice tongue of Bārta. When ice cover retreated, melted waters run down the valleys until their eastward movement was stopped by land elevations there.

Thus the largest lake of the Rietumkura Highland, Lake Durbe, was formed. It covers the territory of 670ha with maximum depth of 2,3m. The Durbe River still flows through the ancient valley where once turbulent waters of melted ice ran down to the Baltic Ice Lake. The ancient valley of Durbe-Vārtāja with its well-defined terraces is the largest such formation in the Rietumkura Highland; it is 1,5–2 km wide and some 25–35 m deep. Radioactive carbon dating indicated that ice cover around here has vanished over 12 100 years ago.

Ievēro!

